

Oikeus on voittanut. Onneksi.

21.12.2023

Muutama viikko sitten elokuvaohjaaja Lauri Törhösen Lapin yliopistossa väitöskirjaksi esittämä käsikirjoitus aiheutti valtaisan kohun. Tieteellisestä kirjoittamisesta ei tyylillisesti ollut tietoakaan ja lähdeaineisto vilisi outouksia. Vai mitä sanotte jääkaappimagneetista tai 1980luvulla ilmestyneestä psykologian kirjasta lähdeaineistona?

Erikoista oli myös se, että Törhösen tekele pääsi läpi esitarkastuksesta ja kirjoittajalle annettiin väittelylupa. vastaväittäjänä toimi Helsingin yliopiston teoreettisen filosofian emeritusprofessori Esa saarinen, joka puolsi väitöskirjan hyväksymistä. Tässä vaiheessa katseet kääntyvät niin ohjaajaan, vastaväittäjään kuin esitarkastajiin, joiden toimintaa ei voi kun ihmetellä. Ja omituisuutta lisää sekin, että esitarkastajat olivat osallistuneet tutkimukseen.

Palaneen käryä oli selkeästi ilmassa ja rutkasti.

Yliopistoilta vaaditaan lisää tohtoreita, mutta jossain menee raja. Mitä tahansa kirjoitelmaa ei voida hyväksyä tohtorin tutkintoon oikeuttavana opinnäytetyönä. Väitöskirjan on tarkoitus osittaa metodologinen ja tietyn tieteenalan lähteistön sekä erityiskysymysten syvällinen hallinta. Jääkaappimagnetologialla sitä ei osoiteta.

Törhösen väitöskirjalle ei vastaväittäjää lukuun ottamatta löytynyt juurikaan ymmärtäjiä akateemisista piireistä. Tämä on varsin ymmärrettävää. Vaikka tohtorin tutkintoja haluttaisiinkin tuottaa yhä enemmän ja enemmän, sen ei tule tapahtua laadun kustannuksella. Toisaalta voidaan kysyä, onko mielekästä, että kohta työttömiä tohtoreita on maa pullollaan.

Onneksi tarinalla on oikeudenmukainen loppu. Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan tiedekuntaneuvosto hylkäsi yksimielisesti Törhösen väitöskirjaksi tarkoittaman käsikirjoituksen. Samalla se päätti ryhtyä kehittämään väitöskirjaprosessin ohjausta.

Ammattikorkeakoulujen tulee tuottaa yhä enemmän tutkintoja ja samalla myös luonnollisesti hyväksyttyjä opinnäytetöitä. Vaikka opinnäytetyö ja väitöskirja painivat täysin eri sarjoissa, ei alempienkaan opinnäytteiden taso saa kärsiä. SeAMK on opiskelijalle paras korkeakoulu. Siksi meidän tulee myös pitää huolta opiskelijoista ja heidän opinnäytetyöprosessistaan niin, että meiltä jatkossakin valmistuu vain laadukkaita opinnäytetöitä laadusta tinkimättä.

Ari Haasio
FT, yliopettaja
SeAMK